Nei til ensidig moderasjon

Taler	Dato	Sted
Yngve Hågensen	1 mai 2000	Youngstorget, Oslo

Kamerater, gode venner.

Gratulerer med 1. mai dagen, -- den første i et nytt århundre!

En start på ett nytt århundre som vekker til live glimt fra en historisk tid. Som forteller oss at 1. mai-dagen har den samme mobiliserende verdi som ved inngangen til det forrige århundre!

Som forteller oss at alle som har stilt spørsmål om 1. mai-dagens betydning i et moderne samfunn har fått svar.

Arbeid for alle -- rettferdig fordeling er igjen utfordret.

Det første tariffoppgjøret i det nye århundre har resultert i konflikt. Fra onsdag går 82.000 LO-organiserte ut i streik. 64,3 prosent av medlemmene har sagt NEI til et anbefalt forslag.

De har sagt NEI til et forslag de ikke oppfatter som godt nok. -- Og de har sagt NEI til ensidig moderasjon.

1. mai-dagen i år 2000 vil for alltid bli husket som innledningen til en storstreik hvor LOs medlemmer mobiliserer for rettferdig fordeling -- hvor alle i samfunnet må ta ansvar.

En mobilisering mot en grådighetskultur nærings- og samfunnstoppene har utvist de siste årene -- hvor de sosiale antenner og samfunnsbevisste holdninger har vært fullstendig fraværende.

Det anbefalte forslag -- som ut fra en helhetlig vurdering skulle videreføre retten til arbeid med en rettferdig fordeling av verdiskapningen -- ble også målt i forhold til næringstoppenes personlige adferd.

Da holdt det ikke mål. Da ble det urettferdig -- og jeg må selvfølgelig erkjenne! Da ble det for dårlig.

Det skal vi gjøre noe med!

Vi har bygd vår tariffpolitikk på kollektiv fornuft. Lederskapet på kollektiv ufornuft. Hvor skal vi legge lista?

I konkurransen om ufornuft eller kreve -- som mange av våre gjør i dag:
Nei til ensidig moderasjon?

LO er beredt til å gjennomføre en stor, omfattende og rettferdig streik! Vi skal gjennom streiken videreføre den utålmodigheten medlemmene i avstemningen har vist. Vi konstaterer at forslaget var for dårlig. Vi må ha et nytt forslag på bordet. Medlemmenes reaksjoner har vært knyttet til alle elementene i forslaget:
.

økonomien for dårlig

ferien kommer for sent

EVU-reformen må på plass med individuell finansieringsordning

2-årig tariffperiode

Men alle har ikke ment det samme. Det spriker når vi skal prioritere. Mange sier: LO må ha en klar strategi -- og utforme krav overfor arbeidsgiverne til løsning av streiken.

Det er jeg selvfølgelig enig i. Men: Streiken har jo ikke begynt ennå. Det skjer til onsdag.
De -- for eksempel NHO og media -- som måtte ha trodd at vi skulle avblåse streiken før den kom i gang -- da er det noe som har gått dem hus forbi. Med

deltakelse nær 2/3 og et NEI fra 64,3% -- er ikke tiden inne for kjappe klipp. Dette er ingen børs.

Dette er et demokrati som skal håndteres med det alvor LO og forbundene har tatt til ansvar gjennom hundre år.

Det har med respekt og kløkt å gjøre. Vi skal ta grep. Men de riktige grepene.

Vi skal mobilisere våre organisasjoner som støtteapparat for de 82.000 som skal ut og sloss. De skal føle en sterk organisasjon i ryggen.

Når Bergesen i NHO ikke forstår hvorfor det ble streik, og etterlyser en redegjørelse, blir jeg minnet om EVU-reformen betydelig. Man må ikke ha glasskule for å registrere at medlemmene i klartekst har sagt NEI. Meglingsforslaget er for dårlig. Media har gjennom sine fremstillinger på en klar måte fått frem de sterke reaksjonene som grunnlag for et overveldende NEI.

Bergesen sier: Vi har et forslag -- LO har sagt NEI. LO har sagt NEI -- det er korrekt. Men da har heller ikke NHO noe forslag. Det er det som er forkastet.

Hvem som først skal ta kontakt, er underordnet. Det viktige budskapet er at skal forhandlingene gjenopptas, må NHO være klar over at vi skal starte med blanke ark. Det vil være å lure seg selv å prøve å lure medlemmene. Det vil si: Forhandlingene må starte med basis i et forbedret forslag.

Og: Streiken vil også være et opprør mot ukulturen fra lederskapet i norsk næringsliv og mange samfunnstopper. At Jens Stoltenberg har gått knallhardt ut, gleder meg. Jeg håper Regjeringen følger opp med konkrete utspill og utfordrer Stortingsflertallet. Debatten om forskjellsmeldingen vil være den første anledningen.

En åpen og langvarig debatt fram mot Stortingsvalget 2001 vil være nyttig og viktig. Hvilket samfunn vil vi ha? Hvilke krav stiller det til alle aktørene? Holdninger til lederlønn, opsjoner, fallskjermer, aksjeutbytte -- vil være avgjørende for oppslutningen fra folk flest om en helhetlig politikk.

At noen ikke har forstått dette, viser mediebildet i disse dager. Nå må noen ta et

initiativ. Gjennom 82.000 i konflikt fra onsdag har vi tatt vårt ansvar.

Trygghet for arbeid og inntekt er ikke en selvfølgelighet. For ti år siden kjempet vi mot at massearbeidsledigheten skulle få fotfeste. Kampen mot ledighet er ikke noe som sluttføres en gang for alle. Den må føres kontinuerlig og kompromissløst.

Vi har fortsatt rundt 70 000 arbeidsledige i Norge. Et skremmende og uakseptabelt høyt tall. Skremt blir vi også av hvor stille det er i den offentlige debatten om arbeidsledigheten. Det snakkes kun om mangel på arbeidskraft. Ikke omsorg for de som står uten jobb. Vår solidaritet vil alltid ligge hos de som står uten arbeid. Uansett hvem som har regjeringsansvar, vil LO aldri la dem få fred så lenge vi har en stor del av befolkningen gående uten arbeid.

Ikke minst har krisen i verfts- og leverandørindustrien ført til at flere tusen er blitt oppsagt eller permittert. Det var først etter press fra fagbevegelsen at Bondevik-regjeringen overhodet reagerte. Da hadde vi lenge advart mot en mulig hverdag som dessverre ble en realitet.

Vi stiller fortsatt krav om en fortløpende aktiv sysselsettingspolitikk for å bekjempe arbeidsledigheten.

Vi krever en aktiv arbeidsmarkedspolitikk som gir de ledige muligheten til å få fotfeste i arbeidslivet.

Vi advarer Stortinget mot å bruke arbeidsmarkedstiltakene som en salderingspost i budsjettbehandlingen.

Arbeid til alle og Rettferdig fordeling må alltid stå øverst på den politiske dagsorden.

I fagbevegelsen legger vi ikke skjul på at vi har større forhåpninger og forventninger til Stoltenberg-regjeringen enn til Bondevik -regjeringen.

Selv om jeg sier det, er det imidlertid viktig å ha klart for seg at situasjonen i Stortinget ikke har forandret seg som følge av regjerings-skiftet. Der er situasjonen nøyaktig den samme som velgerne bestemte i 1997, og som førte til dannelsen av Bondevik-regjeringen. Ikke minst gjelder dette i forhold til en

skikkelig fordelings- og velferdspolitikk.

Vi står ovenfor en rekke utfordringer og krav om veivalg når det 21. århundrets velferdssamfunn skal formes. Politiske veivalg basert i verdisyn skal gi oss «det gode samfunn». Hva som kan betegnes som det gode samfunn, eller karakteriseres som et velferdssamfunn, vil til enhver tid være gjenstand for diskusjon og ulike oppfatninger alt etter hvilket samfunnslag vi selv befinner oss i. Det handler bl.a. om inntekt, utdanning, bolig, helse og sosialt fellesskap.

På begynnelsen av år 2000 kan vi konstatere at det velferdssamfunnet vi nå lever i, har et sikkerhetsnett med altfor store maskehull. Det aller viktigste målet for et velferdssamfunn må være å forhindre fattigdom, selv om få eller ingen så langt har klart nettopp det. Politikere snakker ikke ofte om fattigdom, men bruker begreper som to tredjedels-samfunnet og lavinntektsgrupper i stedet.

Undersøkelser viser at inntektsfattigdom særlig rammer innvandrere, arbeidsledige og enslige forsørgere. Ingen stor andel av befolkning, men ille for de enkeltmennesker og familier det gjelder. Når fattigdommen i tillegg er langvarig og rammer mange barn, er situasjonen alvorlig nok til at noe må gjøres.

Neste århundres velferdssamfunn skal videreutvikles og vedlikeholdes av dagens barn og unge. Vi må vinkle debatten inn mot hva slags konkrete krav vi skal stille til velferdssamfunnet i kommende år. Hva vi vil ha på plass for at barna våre skal ha større likhet i muligheter, sosial status og trygghet.

Skal målene om rettferd og likeverd styre velferdspolitikken, eller skal andelen nyfattige fortsatt øke? Dette er noen av veivalgene politikerne står ovenfor i et nytt århundre. Her har norsk fagbevegelse sterke meninger og jeg kan love at vi skal være med og forme et kvalitativt bedre samfunn for våre unge.

Det skal vi blant annet gjøre gjennom å la «Det 21. århundrets velferdssamfunn» bli en hovedsak på LO-Kongressen i mai neste år.

1. mai står -- sterkere enn noen annen dag -- i den internasjonale solidaritetens tegn.

Det er nå over fire år siden krigshandlingene tok slutt i Bosnia-Hercegovina.

Verden pustet lettet. Men det er langt fra krig til fred og trygghet. Det fikk tre unger utenfor Sarajevo erfare mandag 10. april i år. I sin glade lek forvillet de seg inn i et minefelt som ikke var ryddet. Alle ble drept.

Dramaet kom ikke på førstesidene eller som hovedoppslag i radio og fjernsyn her hjemme. Men drapet på de fire ungene minner oss om at krigen ikke alltid er slutt når våpnene tier. Menneskene har så altfor ofte fått erfare at fred og trygghet er vanskeligere å vinne enn slagene på krigsskueplassen. Slik har våre kamerater i Bosnia-Hercegovina opplevd det. Derfor trenger de et håndslag for å vinne freden.

Norsk arbeiderbevegelse -- så vel den politiske som faglige -- i samarbeid med Norsk Folkehjelp, bruker nettopp 1. mai-dagen til en innsamlingsaksjon. Midlene skal gå til å bygge samfunnshus som skal huse nødvendige aktiviteter i gjenreisingen av landet, og ikke minst vil de bli brukt til minerydding -- slik at unger igjen kan leke trygt og folk kan bruke markene til dyrking av mat. Ta derfor vel imot bøssebærerne som er til stede på dette arrangementet!

Første uka i april i år var Den frie faglige internasjonale -- FFI -- samlet til verdenskongress i Durban, Sør-Afrika. Hovedsakene var forsvaret av faglige rettigheter og de store utfordringene globaliseringen stiller fagorganiserte i hele verden overfor. LO i Norge står som medlem i FFI sammen med fagorganiserte i over 210 andre faglige landsorganisasjoner i mer enn 140 land. FFI har til sammen 123 millioner medlemmer, og er en av verdens største folkelige organisasjoner.

Mange husker sikkert norsk fagbevegelses omfattende engasjement i Sør -Afrika for å knekke den umenneskelige apartheid-staten. Sammen med fagbevegelsen i mange andre land, bidro LO i Norge til at frigjøringsbevegelsen vant fram. I dagens internasjonale nyhetsbilde står et annet afrikansk land i fokus, hvor vi også har et tett samarbeid med fagbevegelsen, nemlig Zimbabwe.

Over flere år har vi sett hvordan dagens Mugabe-regime har trampet på faglige rettigheter i landet, og utviklingen er blitt verre og verre de seneste årene. D et er lite kjent utenfor Zimbabwe at opposisjonspartiet er skapt av fagbevegelsen, og at partilederen var LOs leder inntil i fjor.

Overgrepene vi nå hører og leser om går hardt ut over fagbevegelsens medlemmer.

Norsk fagbevegelse protesterer sterkt mot overgrepene og krever respekt for faglige rettigheter. I dag ankommer en norsk LO-delegasjon Zimbabwe, hvor lederen av norsk LOs internasjonale avdeling deltar. Vi vil -- når han kommer hjem -- vurdere hva norsk fagbevegelse bør foreta seg og hvilket råd vi skal gi Stoltenberg-regjeringen.

Den israelske okkupasjonen av palestinsk jord fortsetter. Israel har fortsatt å legge palestinske landområder under seg, utvidet sine nybyggingsområder og bygd nye veier på palestinsk jord, i andre halvdel av 1999 og i starten av år 2000. Israel kontrollerer fortsatt 40 % av alle områdene i Gaza og 93 % -- 93 %! -- av Vestbredden.

Det palestinske folket er uten tvil den svake part i konflikten og trenger fortsatt vår støtte og solidaritet. Uten et sterkt internasjonalt press mot Israel vil brudd på menneskerettighetene vokse, og alle løfter om fred og rettferdighet vil bare være illusjoner.

Samtidig må vi ikke lukke øynene for de palestinske selvstyre-myndighetenes brudd på menneskerettighetene. Palestinsk fagbevegelse har etter 6 års selvstyre fortsatt ikke fått lov å avholde kongress med demokratiske valg, og fortsatt sitter politiske fanger i palestinske fengsler uten lov og dom.

Dette er en situasjon norsk fagbevegelse ikke vil akseptere, og vi bruker enhver anledning til å protestere.

La dette være noen få eksempler på alle dem som lider under urett og undertrykking i store deler av verden.

I vårt eget land har vi flere som føler utrygghet og diskriminering på grunn av hudfarge, etnisk opprinnelse eller fordi de har en annen kulturbakgrunn. Her har vi alle et ansvar!

Vi må ikke la ekstreme krefter i samfunnet uimotsagt få lov å framstille dem med en annen hudfarge enn nordmenn flest, som en gjeng kriminelle

unnalurere. Det er våre arbeidskamerater, våre naboer, våre barns leke- og skolekamerater de søker å framstille slik. Og i et flerkulturelt samfunn som Norge vil mange av oss etter hvert ha svigerbarn og barnebarn som er mørkere i huden, og har slektninger i en annen del av verden enn vår. Dette dreier seg ikke om oss og «disse andre». Dette dreier seg om vår felles framtid.

Vi må alle være bevisst og sørge for at de unge vokser opp med ønske om å være en del av et humant og tolerant samfunn, hvor det er kvalitet i nettopp det å være ulike. Et samfunn hvor mangfold har en egen verdi og hvor solidaritet og fellesskap er det bærende og grunnleggende.

Over hele Europa har nazistiske og rasistiske tanker og ideer igjen fått sterkere fotfeste. I nabolandet Sverige ble en fagforeningskamerat myrdet for få måneder siden. Han ble brutalt skutt og drept på grunn av sin kamp mot rasisme og nazisme. Han ble myrdet fordi han slåss for menneskeverd.

I Østerrike er et parti med sterke rasistiske holdninger og nazistisk undertone kommet med i regjeringen. Her hjemme blir faglig tillitsvalgte både på lokalt og sentralt plan utsatt for drapstrusler og trakassering.

Kamerater,

Rasisme og nazisme er nært beslektet og inneholder den samme forakt for menneskeverd. Hele norsk arbeiderbevegelse må mobilisere mot at slike ødeleggende holdninger får fotfeste hos våre unge. Det er kun en samlet arbeiderbevegelse som vil ha vilje og kraft nok til å slå disse kreftene tilbake, -- og vi må vise det i ord og handlinger hver eneste dag.

Kamerater,

Fra 3. mai skal vi samla vise en styrke som tvinger arbeidsgiverne til å komme med et totalt sett bedre forslag. Vi ønsker hverandre lykke til med en kraftfull konflikt, og en fortsatt fin og verdi g markering av 1. mai-dagen!

Kilde
www.hkinfo.no

URI
https://www.virksommeord.no/tale/nei-til-ensidig-moderasjon